

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
ELEANOR SHARPSTON
prezentate la 16 mai 2013¹

Cauza C-621/11 P

**New Yorker SHK Jeans GmbH & Co. KG, fostă New Yorker SHK Jeans GmbH,
împotriva**

**Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale)
(OAPI)**

„Recurs — Marcă comunitară — Procedură de opoziție — Dovada utilizării serioase —
Dovezi prezentate după expirarea termenului stabilit”

1. În procedurile desfășurate în fața Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (denumit în continuare „OAPI” sau „Oficiul”), ca regulă generală și cu excepția dispozițiilor contrare, părțile pot prezenta fapte și dovezi după expirarea termenelor stabilite în acest scop în temeiul Regulamentului nr. 207/2009 privind marca comunitară (denumit în continuare „Regulamentul nr. 207/2009”)² și OAPI dispune de o putere de apreciere în ceea ce privește luarea în considerare a unor astfel de fapte și dovezi. În acest mod a interpretat Curtea în Hotărârea OAPI/Kaul³ articolul 74 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94 privind marca comunitară (denumit în continuare „Regulamentul nr. 40/94”)⁴, în prezent articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009.

2. În prezentul recurs introdus împotriva Hotărârii Tribunalului din 29 septembrie 2011 pronunțată în cauza T-415/09, New Yorker SHK Jeans/OAPI (denumită în continuare „hotărârea atacată”)⁵, Curții i se solicită în esență să examineze dacă norma 22 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2868/95 (denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare”)⁶, care privește termenul în care persoana care a formulat opoziția trebuie să prezinte dovada utilizării serioase în procedura de opoziție, constituie o excepție de la norma generală.

3. În Concluziile noastre prezentate în cauzele C-609/11 P și C-610/11 P, Centrotherm Systemtechnik/OAPI și centrotherm Clean Solutions, pronunțate tot astăzi, dezbatem o problemă similară privind luarea în considerare a unor asemenea dovezi în contextul procedurii de decădere.

1 — Limba originală: engleza.

2 — Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (versiune codificată) (JO L 78, p. 1). Acesta a intrat în vigoare la 13 aprilie 2009 (a se vedea articolul 167).

3 — Cauza C-29/05 P, Rep., p. I-2213, punctul 42.

4 — Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 (JO L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146), cu modificările ulterioare.

5 — Nepublicată în Repertoriu.

6 — Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189) astfel cum a fost modificat, *inter alia*, prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005 (JO L 172, p. 4, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 71). Actul de opoziție din prezenta procedură a fost depus anterior modificării regulamentului de punere în aplicare prin Regulamentul nr. 1041/2005, însă toate etapele relevante ale procedurii s-au desfășurat ulterior respectivei modificări.

4. Un aspect distinct, dar conex, este acela dacă, în procedura de opoziție, camera de recurs dispune de o putere de apreciere privind luarea în considerare a dovezilor referitoare la existența și valabilitatea unor mărci anterioare și a traducerilor prezentate după expirarea termenului stabilit de divizia de opoziție. Acest aspect este dezbătut în Concluziile noastre prezentate în cauzele C-120/12 P, C-121/12 P și C-122/12 P, Rintisch/OAPI, pronunțate tot astăzi.

Dreptul Uniunii privind mărcile comunitare

5. La momentul desfășurării majorității faptelor relevante pentru prezenta cauză⁷, Regulamentul nr. 207/2009 nu intrase încă în vigoare și, în consecință, se aplica Regulamentul nr. 40/94. La data adoptării deciziei camerei de recurs, era aplicabil Regulamentul nr. 207/2009⁸. Părțile și Tribunalul au aplicat Regulamentul nr. 207/2009. În orice caz, pe fond, Regulamentul nr. 207/2009 nu face decât să codifice Regulamentul nr. 40/94 cu modificările ulterioare. În consecință, ne vom referi în cele ce urmează la Regulamentul nr. 207/2009.

6. Articolul 41 din Regulamentul nr. 207/2009, intitulat „Opoziție”, prevede:

„(1) Se poate formula o opoziție la înregistrarea mărcii în termen de trei luni de la publicarea cererii de înregistrare a mărcii comunitare, pe motiv că marca ar trebui să fie respinsă la înregistrare în temeiul articolului 8⁹]:

[...]

(3) Opoziția trebuie formulată în scris și motivată. Într-un termen acordat de Oficiu, persoana care a formulat opoziția poate prezenta în susținerea acesteia fapte, dovezi și observații.”

7. Articolul 42, intitulat „Examinarea opoziției”, prevede:

„(1) În cursul examinării opoziției, Oficiul invită părțile, ori de câte ori este necesar, să prezinte, într-un termen pe care acesta îl acordă, observațiile asupra comunicărilor celorlalte părți sau ale Oficiului.

(2) La cererea solicitantului, titularul unei mărci comunitare anterioare care a formulat opoziția aduce dovada că, în decursul a cinci ani ce precedă publicarea cererii de înregistrare a mărcii comunitare, marca comunitară anterioară a făcut obiectul unei utilizări cu bună-credință în cadrul Comunității pentru produsele sau serviciile pentru care a fost înregistrată și pe care se întemeiază opoziția sau că există motive întemeiate pentru neutilizare, deoarece la data respectivă marca anterioară fusese înregistrată cu cel puțin cinci ani în urmă. În absența unei astfel de dovezi, opoziția se respinge. [...]

(3) Alineatul (2) se aplică mărcilor naționale anterioare menționate la articolul 8 alineatul (2) litera (a), dat fiind că utilizarea în cadrul Comunității se înlocuiește cu utilizarea în statul membru în care este protejată marca națională anterioară.

[...]”

8. Potrivit articolului 75, „[deciziile] Oficiului sunt motivate” și „nu se pot întemeia decât pe motive sau dovezi asupra cărora părțile interesate au avut posibilitatea de a formula observații”.

7 — A se vedea punctele 19-24 de mai jos.

8 — A se vedea punctul 25 de mai jos.

9 — Articolul 8 prevede motivele relative de refuz al înregistrării.

9. Articolul 76, intitulat „Examinarea din oficiu a faptelor”, prevede:

„(1) În cursul procedurii, Oficiul procedează la examinarea din oficiu a faptelor; cu toate acestea, în cazul unei proceduri privind motivele relative de respingere a înregistrării, examinarea este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți.

(2) Oficiul poate să nu ia în considerare faptele pe care părțile nu le-au invocat sau dovezile pe care nu le-au furnizat în timp util.”

10. Regulamentul de punere în aplicare prevede normele necesare pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 207/2009¹⁰. Normele prevăzute de acesta „trebuie să asigure buna desfășurare a procedurilor în fața Oficiului”¹¹.

11. Norma 15 din regulamentul de punere în aplicare prevede ce „trebuie” [alineatul (2)] și ce „poate” să conțină actul de opoziție [alineatul (3)]. Potrivit normei 15 alineatul (3) litera (b), actul de opoziție poate conține printre altele „o declarație motivată care să prezinte faptele principale și argumentele pe care se bazează opoziția, precum și dovezile aduse în sprijinul opoziției”.

12. Norma 18 descrie deschiderea procedurii atunci când o opoziție este admisibilă¹²:

„(1) În cazul în care opoziția este considerată admisibilă [...], Oficiul trimite o comunicare părților informându-le că procedurile de opoziție sunt considerate deschise la două luni de la primirea comunicării. Acest termen poate fi prelungit până la un total de 24 de luni, în cazul în care ambele părți prezintă cereri de prelungire înainte de expirarea termenului.

[...]”

13. În conformitate cu norma 19:

„(1) Oficiul oferă persoanei care a formulat opoziția posibilitatea de a prezenta faptele, dovezile și argumentele în sprijinul opoziției sale sau de a completa orice fapte, dovezi sau argumente deja prezentate în temeiul normei 15 alineatul (3), într-un termen pe care îl stabilește și care trebuie să fie de cel puțin două luni de la data la care se consideră că procedurile de opoziție încep în conformitate cu norma 18 alineatul (1).

(2) În termenul menționat la alineatul (1), persoana care a formulat opoziția depune, de asemenea, dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție a mărcii sale anterioare sau a dreptului său anterior, precum și dovada care atestă dreptul său de a depune o opoziție. [...]

[...]

(4) Oficiul nu ține seama de prezentările sau de documentele scrise sau de părți ale acestora care nu au fost prezentate sau care nu au fost traduse în limba de procedură, în termenul stabilit de Oficiu.”

10 — A se vedea al cincilea considerent al regulamentului de punere în aplicare.

11 — A se vedea al șaselea considerent al regulamentului de punere în aplicare.

12 — Norma 17 prevede motivele de inadmisibilitate a opoziției. Acestea includ: neplata taxei de opoziție, depunerea tardivă a actului de opoziție, neprezentarea motivelor de opoziție, neidentificarea în mod clar a mărcii anterioare sau a dreptului anterior pe care se întemeiază opoziția, neprezentarea unei traduceri conform cerințelor normei 16 alineatul (1), nerespectarea prevederilor normei 15.

14. Norma 20, intitulată „Examinarea opoziției”, prevede:

- „(1) În cazul în care, până la expirarea termenului menționat la norma 19 alineatul (1)^[13], persoana care a formulat opoziția nu a dovedit existența, valabilitatea și domeniul de protecție ale mărcii sale anterioare sau ale dreptului său anterior, precum și dreptul de a depune o opoziție, opoziția este respinsă ca fiind nefondată.
- (2) În cazul în care opoziția nu este respinsă în temeiul alineatului (1), Oficiul comunică prezentarea persoanei care a formulat opoziția solicitantului și îl invită pe acesta să își depună observațiile într-un termen care este stabilit de Oficiu.
- (3) În cazul în care solicitantul nu prezintă observații, Oficiul își bazează hotărârea privind opoziția pe dovezile pe care le posedă.
- (4) Observațiile prezentate de solicitant sunt comunicate persoanei care a formulat opoziția, care este invitată de Oficiu, în cazul în care se consideră necesar, să răspundă acestor observații într-un termen stabilit de Oficiu.

[...]

- (6) În cazurile corespunzătoare, Oficiul poate invita părțile să își limiteze observațiile la aspecte specifice, caz în care acesta permite părții să prezinte celelalte probleme într-o etapă ulterioară a procedurilor. Sub nicio formă, Oficiul nu este obligat să informeze părțile despre faptele sau dovezile care puteau fi prezentate sau nu au fost prezentate.

[...]”

15. Potrivit normei 22 privind „[d]ovada utilizării”,

- „(1) O cerere de dovadă a utilizării în temeiul articolului [42 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009] este admisă numai în cazul în care solicitantul prezintă o asemenea cerere în termenul stabilit de Oficiu în temeiul normei 20 alineatul (2).
- (2) În cazul în care persoana care a formulat opoziția trebuie să furnizeze o dovadă a utilizării sau să arate că există motive corespunzătoare pentru nefolosire, Oficiul o invită să furnizeze dovada într-un termen pe care i-l acordă. În cazul în care persoana care a formulat opoziția nu furnizează dovada înainte de expirarea termenului, Oficiul respinge opoziția.
- (3) Indicațiile și dovezile care trebuie prezentate pentru a dovedi utilizarea mărcii cuprind indicații privind locul, durata, importanța și natura utilizării mărcii anterioare pentru produsele și serviciile pentru care este înregistrată și pe care se întemeiază opoziția, precum și dovezi care să susțină respectivele indicații, conform alineatului (4).
- (4) Dovada este depusă în conformitate cu normele 79 și 79a^[14] și se limitează, în principiu, la prezentarea unor documente justificative și articole, cum ar fi ambalaje, etichete, liste de prețuri, cataloage, facturi, fotografii, reclame din ziare și declarații în scris, menționate la articolul [78 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul nr. 207/2009].

13 — Considerăm că începutul frazei se interpretează în sensul: „[d]acă, înainte de expirarea perioadei prevăzute la norma 19 alineatul (1)”.

14 — Normele 79 și 79a prevăd condiții generale aplicabile în privința transmiterii comunicărilor în scris sau prin alte mijloace.

- (5) O cerere de dovadă a utilizării poate fi depusă cu sau fără a prezenta în același timp observații privind motivele pe care se bazează opoziția. Aceste observații pot fi depuse împreună cu observațiile ca răspuns la dovada utilizării.

[...]”

16. Al treilea paragraf al normei 50 alineatul (1), intitulată „Examinarea căii de atac”, prevede:

„În cazul în care recursul este îndreptat împotriva unei hotărâri a unei divizii de opoziție, camera își limitează examinarea recursului la faptele și probele prezentate în termenele stabilite sau specificate de divizia de opoziție, în conformitate cu regulamentul și cu prezentele norme, cu excepția cazului în care Camera consideră că ar trebui să se țină seama de fapte și probe noi sau suplimentare în temeiul articolului [76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009].”

17. Norma 71 alineatul (1) prevede că Oficiul poate proroga termenul la solicitarea părții interesate, depusă înainte de împlinirea respectivului termen.

Procedura în fața OAPI

18. New Yorker SHK Jeans GmbH & Co. KG (denumită în continuare „New Yorker Jeans”) a depus la 31 octombrie 2003 o cerere de înregistrare a semnului verbal „FISHBONE” ca marcă comunitară. Aceasta a urmărit să înregistreze respectiva marcă, *inter alia*, pentru produse din clasele 18 și 25 în sensul Aranjamentului de la Nisa¹⁵. Respectiva cerere a fost publicată la 1 noiembrie 2004.

19. La 28 ianuarie 2005, Vallis K. – Vallis A. & Co. OE (denumită în continuare „Vallis”) a depus un act de opoziție împotriva înregistrării menționate. Opoziția sa se întemeia pe existența unei mărci grecești figurative anterioare care conținea cuvintele „Fishbone” și „Beachwear”, care fusese înregistrată la 17 mai 1996 pentru „tricouri, articole de îmbrăcăminte de plajă” din clasa 25 în sensul Aranjamentului de la Nisa¹⁶.

20. Prin scrisoarea din 5 aprilie 2006, New Yorker Jeans a solicitat ca Vallis să prezinte dovada utilizării mărcii sale. OAPI a invitat-o pe aceasta să facă respectiva dovadă până la data de 6 iunie 2006 inclusiv.

21. Prin scrisoarea din 6 iunie 2006, Vallis a prezentat următoarele dovezi: (i) o declarație sub jurământ din 1 iunie 2006, (ii) diferite facturi și (iii) diferite fotografii. Prin scrisoarea din 25 septembrie 2006, New Yorker Jeans a susținut că dovezile (denumite în continuare „prima serie de dovezi”) erau insuficiente pentru a demonstra utilizarea serioasă a mărcii anterioare.

22. Prin scrisoarea din 14 noiembrie 2006, OAPI a adresat Vallis invitația să răspundă la această obiecție și să prezinte observații până la 14 ianuarie 2007.

23. Prin scrisoarea primită la 15 ianuarie 2007¹⁷, Vallis a prezentat observații și dovezi suplimentare, în special cataloage datând din anii 2000, 2001 și 2003 (denumite în continuare „a doua serie de dovezi”).

15 — Din 15 iunie 1957, privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor, cu revizuirile și cu modificările ulterioare.

16 — Motivele de opoziție sunt cele prevăzute la articolul 8 alineatul (1) literele (a) și (b) și la articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 40/94 [în prezent articolul 8 alineatul (1) literele (a) și (b) și articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009].

17 — Data de 14 ianuarie 2007 era o duminică; potrivit normei 72 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare, termenul se proroga până în ziua următoare. A se vedea punctul 29 din hotărârea atacată.

24. La 26 mai 2008¹⁸, divizia de opoziție a OAPI a admis opoziția în măsura în care privea „genți, rucsacuri” din clasa 18 și toate produsele din clasa 25. Aceasta a concluzionat că exista un risc de confuzie întemeiat, *inter alia*, pe catalogul din 2001 prezentat împreună cu scrisoarea din 15 ianuarie 2007 (prin urmare, după 6 iunie 2006).

25. Ca urmare a căii de atac prezentate de New Yorker Jeans împotriva respectivei decizii, la 30 iulie 2009, camera de recurs a OAPI a menținut decizia diviziei de opoziție privind produsele din clasa 25, dar a respins opoziția pentru „genți, rucsacuri” din clasa 18. Aceasta a considerat în special că divizia de opoziție nu a săvârșit o eroare prin luarea în considerare a celei de a doua serii de dovezi prezentate împreună cu scrisoarea primită la 15 ianuarie 2007.

Hotărârea Tribunalului

26. În cererea introductivă de primă instanță, New Yorker Jeans a solicitat Tribunalului:

- modificarea deciziei camerei de recurs și constatarea caracterului întemeiat al căii de atac și respingerea opoziției pentru produsele din clasa 25;
- în subsidiar, anularea deciziei camerei de recurs în măsura în care prin aceasta se respinge calea de atac și se confirmă respingerea cererii pentru produse din clasa 25;
- obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate de recurentă în cadrul procedurii desfășurate în fața camerei de recurs.

27. New Yorker Jeans a invocat patru motive, și anume încălcarea:

- articolului 42 alineatele (2) și (3) și a articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, precum și a normei 22 alineatul (2) a doua teză din regulamentul de punere în aplicare, întrucât aprecierea dovezilor de către camera de recurs a fost eronată,
- articolului 75 din Regulamentul nr. 207/2009, întrucât camera de recurs nu a prezentat motive care să permită recurente să înțeleagă de ce au fost luate în considerare dovezi suplimentare,
- articolului 42 alineatele (2), (3) și (5) și a articolului 15 alineatul (1) primul paragraf și al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 207/2009, întrucât camera de recurs a concluzionat că a existat o utilizare serioasă în temeiul unor dovezi (prezentate sau neprezentate în termen) insuficiente pentru a demonstra natura și măsura utilizării, și
- articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009, întrucât aprecierea camerei de recurs cu privire la riscul de confuzie a fost eronată.

28. La 29 septembrie 2011, Tribunalul a respins acțiunea ca neîntemeiată și a obligat New Yorker Jeans la plata cheltuielilor de judecată.

29. Recursul New Yorker Jeans privește numai acea parte a hotărârii în care Tribunalul a examinat a doua serie de dovezi prezentate împreună cu scrisoarea din 15 ianuarie 2007.

18 — Am observat totuși că camera de recurs a făcut trimitere la decizia diviziei de opoziție din 26 martie 2008.

30. La punctele 23 și 24 din hotărârea atacată, Tribunalul a rezumat jurisprudența privind puterea de apreciere a OAPI cu privire la luarea în considerare a faptelor și a dovezilor prezentate după expirarea termenului relevant:

- „23 Din modul de redactare a articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 rezultă că, de regulă și cu excepția dispozițiilor contrare, prezentarea faptelor și a probelor de către părți rămâne posibilă după expirarea termenelor prevăzute pentru o astfel de prezentare, în aplicarea dispozițiilor Regulamentului nr. 207/2009, și că în niciun caz nu există vreo interdicție în privința OAPI de a ține seama de faptele și de probele invocate sau prezentate tardiv (a se vedea în acest sens Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, punctul 42, și Hotărârea CORPO livre^[19], punctul 44).
- 24 Posibilitatea părților din procedura în fața OAPI de a prezenta fapte și dovezi după expirarea termenelor prevăzute în acest scop nu există fără rezerve, ci este condiționată de lipsa unor dispoziții contrare. Numai dacă este îndeplinită această condiție OAPI dispune de o putere de apreciere pe care Curtea i-a recunoscut-o ca urmare a interpretării articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 (Hotărârea CORPO livre, punctul 47).”

31. La punctele 25 și 26 din hotărârea atacată, Tribunalul a aplicat (în mod indirect) Hotărârea Curții OAPI/Kaul, citată anterior, pentru interpretarea normei 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare:

- „25 Norma 22 alineatul (2) din [regulamentul de punere în aplicare] prevede că, dacă persoana care formulează opoziția trebuie, în temeiul articolului 42 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 207/2009, să prezinte dovada utilizării serioase a mărcii anterioare, OAPI o invită să prezinte această dovadă într-un termen pe care acesta îl stabilește. Norma 22 alineatul (2) a doua teză adaugă că, dacă persoana care formulează opoziția nu prezintă o asemenea dovadă înainte de expirarea termenului respectiv, OAPI respinge opoziția.
- 26 Rezultă din a doua teză că o prezentare a unor dovezi privind utilizarea mărcii anterioare după termenul stabilit în acest scop antrenează, în principiu, respingerea opoziției fără ca OAPI să dispună de o putere de apreciere în această privință. Astfel, utilizarea serioasă a mărcii anterioare reprezintă o problemă prealabilă care trebuie soluționată ca atare înainte de pronunțarea unei decizii asupra opoziției propriu-zise (Hotărârea CORPO livre, punctul 49).”

32. În continuare, la punctele 27-36 din hotărârea atacată, Tribunalul enunță argumentele pentru respingerea motivului recurenței:

- „27 [...] Totuși, Tribunalul a hotărât că norma 22 alineatul (2) a doua teză din [regulamentul de punere în aplicare] nu poate fi interpretată în sensul că se opune luării în considerare a unor elemente de probă suplimentare, având în vedere existența unor elemente noi, chiar dacă acestea au fost prezentate după expirarea termenului (Hotărârea HIPOVITON^[20], punctul 56, și Hotărârea CORPO livre, punctul 50).
- 28 În prezenta cauză, reclamanta susține, în esență, că în mod eronat a concluzionat camera de recurs că divizia de opoziție putea să țină seama în mod legitim de cataloage, din moment ce acestea au fost prezentate în afara termenului stabilit pentru prezentarea dovezii privind utilizarea serioasă a mărcii anterioare. Or, o astfel de argumentație nu poate fi admisă.

[...]

19 — Hotărârea din 12 decembrie 2007, K & L Ruppert Stiftung/OAPI – Lopes de Almeida Cunha și alții (denumită în continuare „CORPO livre”, T-86/05, Rep., II-4923).

20 — Hotărârea din 8 iulie 2004, MFE Marienfelde/OAPI – Vétroquinol (denumită în continuare „HIPOVITON”, T-334/01, Rec., p. II-2787).

30 În al doilea rând, trebuie să se considere că, prin depunerea în termenul stabilit, și anume la 6 iunie 2006, a unor dovezi relevante, precum o declarație sub jurământ, facturi și fotografii, se impune aprecierea că intervenienta a respectat termenul prevăzut la norma 22 alineatul (2) a doua teză din [regulamentul de punere în aplicare]. În plus, nu se dispută faptul că, în urma observațiilor reclamantei prin care aceste dovezi sunt considerate insuficiente, OAPI a conferit intervenientei posibilitatea de a-și prezenta observațiile până la 14 ianuarie 2007. În acest context, dovezile prezentate în cadrul observațiilor intervenientei cu respectarea acestui termen puteau fi luate în considerare de divizia de opoziție.

31 Astfel, norma 22 alineatul (2) din [regulamentul de punere în aplicare] trebuie interpretată în sensul că nimic nu se opune luării în considerare a unor dovezi suplimentare, care doar se adaugă altor dovezi prezentate în termenul stabilit, cât timp dovezile inițiale nu sunt lipsite de relevanță, însă au fost contestate ca fiind insuficiente de cealaltă parte. O asemenea apreciere, care în niciun caz nu face superflua norma de mai sus, este cu atât mai valabilă cu cât intervenienta nu a abuzat de termenele stabilite recurgând în mod deliberat la procedee dilatorii sau demonstrând o neglijență vădită.

[...]

33 În prezenta cauză, întrucât dovezile prezentate de intervenientă în afara termenului stabilit de divizia de opoziție nu sunt primele și singurele dovezi privind utilizarea, ci este vorba de dovezi suplimentare față de dovezile relevante, depuse în termenul prevăzut, împrejurarea că reclamanta a contestat aceste dovezi era suficientă pentru a justifica prezentarea de către intervenientă a unor dovezi suplimentare, împreună cu depunerea observațiilor sale. Luarea în considerare a acestor dovezi a permis diviziei de opoziție și ulterior camerei de recurs să decidă cu privire la utilizarea serioasă a mărcii anterioare pe baza tuturor elementelor de fapt și de probă relevante.

34 În al treilea rând, concluzia potrivit căreia divizia de opoziție a avut în mod întemeiat dreptul să țină seama de cataloagele prezentate acesteia la 15 ianuarie 2007 este, pe de altă parte, în concordanță cu obiectivul mai general care stă la baza procedurii de opoziție, în contextul căruia articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 a fost interpretat în așa fel încât anumite elemente de probă, chiar prezentate tardiv, trebuie luate în considerare cât timp sunt relevante și stadiul procedurii în care intervin și circumstanțele care o încadrează nu se opun prezentării lor.

[...]

36 Rezultă că primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 42 alineatele (2) și (3) și a articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 și a normei 22 alineatul (2) a doua teză din [regulamentul de punere în aplicare], trebuie, așadar, respins ca neîntemeiat.”

Rezumatul recursului și concluziile

33. Recursul se întemeiază pe motivul unic potrivit căruia Tribunalul a încălcat articolul 42 alineatele (2) și (3) și articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, precum și norma 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare prin admiterea faptului că OAPI poate lua în considerare dovezi suplimentare privind utilizarea serioasă prezentate după expirarea termenului stabilit de OAPI pentru prezentarea respectivelor dovezi.

34. New Yorker Jeans solicită Curții anularea hotărârii atacate, anularea Deciziei din 30 iulie 2009 a camerei de recurs prin care s-a respins calea de atac și s-a confirmat respingerea cererii pentru bunuri din clasa 25 sau, în subsidiar, trimiterea cauzei Tribunalului pentru a pronunța o hotărâre definitivă. Aceasta solicită deopotrivă Curții obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii în primă instanță și procedurii de recurs.

35. OAPI susține că recursul este în totalitate nefondat și solicită Curții obligarea recurente la plata cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților

36. New Yorker Jeans susține că dintr-o interpretare coroborată a normei 22 alineatele (2), (3) și (4) din regulamentul de punere în aplicare rezultă că OAPI trebuie să respingă o opoziție și nu dispune de putere de apreciere pentru a decide în sens contrar dacă nu sunt prezentate în termenul prevăzut în norma 22 alineatul (2) a doua teză (în speță, până la data de 6 iunie 2006 inclusiv) dovezi corespunzătoare privind locul, durata, importanța și natura utilizării mărcii invocate în susținerea opoziției. Această respingere nu conduce la un dezavantaj nejustificat pentru persoana care formulează o opoziție care știa, în momentul depunerii actului de opoziție, că i s-ar putea solicita să facă dovada utilizării serioase a mărcii invocate. Astfel, persoana care a formulat opoziția dispunea de timp suficient pentru a pregăti dovezi și, eventual, pentru a solicita o prelungire a termenului prevăzut în norma 22 alineatul (2). În aceste condiții, nu se impune să se permită persoanei care formulează o opoziție să prezinte o a doua serie de dovezi. Norma 22 alineatul (2) constituie, așadar, o excepție de la norma generală prevăzută la articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, de la normele stabilite la articolul 42 alineatul (1) și la articolul 74 a doua teză din Regulamentul nr. 207/2009²¹, precum și de la norma 20 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare.

37. Chiar dacă Curtea ar fi de acord cu Tribunalul că a doua serie de dovezi constituie dovezi suplimentare admisibile și constată că norma 20 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare este aplicabilă, New Yorker Jeans susține că Tribunalul a săvârșit o eroare considerând că OAPI nu a abuzat de puterea sa de apreciere prin luarea în considerare a respectivelor dovezi.

38. OAPI consideră că norma 22 alineatul (2) nu este clară în ceea ce privește distincția dintre dovezile noi și dovezile suplimentare. A doua teză prevede că Oficiul trebuie să respingă opoziția în cazul în care persoana care formulează opoziția nu prezintă „[astfel de] dov[ezi]” înainte de expirarea termenului. Aceasta cuprinde cazurile în care persoana care formulează opoziția nu prezintă nimic în termenul stabilit, însă nu se referă în mod expres la cazurile în care se prezintă ceva cu titlu de „[astfel de] dov[ezi]”, dar este insuficient. Curtea trebuie să stabilească astfel dacă termenul aparent prevăzut în norma 22 alineatul (2) se aplică (i) numai în privința dovezilor tardive și noi (și, eventual, și în privința dovezilor prezentate pentru a completa dovezi inițiale care erau vădit irelevante, vădit incomplete sau *de minimis* referitor la elemente de utilizare relevante – dat fiind că, în astfel de cazuri, partea care solicită să i se acorde o a doua șansă ar abuza în mod direct de principiile celerității procedurale și eficienței) sau (ii) și în privința dovezilor suplimentare care, deși completează și clarifică dovezi prezentate anterior, sunt „noi”, dat fiind că ridică elemente de fapt noi sau privesc argumente anterior nesusținute. OAPI consideră că articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 ar deveni lipsit de sens în cazul în care dovezi depuse după expirarea efectivă a termenului stabilit nu ar putea fi examinate niciodată. Acesta respinge în continuare afirmația potrivit căreia dovezi suplimentare trebuie acceptate doar dacă susțin o utilizare care a fost deja dovedită: în cazul în care dovezile inițiale ar fi suficiente pentru a dovedi utilizarea serioasă, nu ar exista nicio necesitate și niciun motiv pentru a prezenta dovezi suplimentare.

39. Ambele părți sunt preocupate de impactul interpretării normei 22 alineatul (2) asupra funcționării procedurilor de opoziție. New Yorker Jeans susține că termenul prevăzut în norma 22 alineatul (2) nu poate fi eludat prin invitarea unei persoane care formulează o opoziție să prezinte observații suplimentare în temeiul normei 20 alineatul (4). În cazul în care persoanei care formulează opoziția i

21 — Cu privire la această dispoziție specifică, a se vedea nota de subsol 42 de mai jos.

s-ar permite să prezinte dovezi, precum și observații, solicitantul ar face mai bine să nu reacționeze la dovezile insuficiente prezentate în termenului stabilit inițial. Acest rezultat ar fi în contradicție cu obiectivul normei 22 alineatul (2) care este de a face procedura de opoziție eficientă și previzibilă, precum și cu principiul securității juridice și cu necesitatea ca procedurile să fie clare și organizate.

40. OAPI susține că norma 22 alineatul (2) constituie o expresie specifică a principiului economiei procedurale, în măsura în care impune ca o examinare să fie încheiată imediat dacă este clar că opoziția este în mod vădit neîntemeiată. Totuși, atunci când există cel puțin anumite dovezi privind utilizarea, nu este justificată încheierea imediată a examinării. Dovezile prezentate până la momentul respectiv trebuie să fie comunicate solicitantului astfel încât acesta să își poată exercita dreptul la apărare formulând observații cu privire la acestea. Ulterior, OAPI poate fi să inițieze un nou schimb de observații în temeiul articolului 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009 (astfel cum a procedat în prezenta cauză), fie să adopte o decizie finală pe fond analizând caracterul suficient al dovezilor în coroborare cu motivele de fond.

41. OAPI susține că interpretarea Tribunalului este corectă și conformă principiilor enunțate în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, întrucât:

- în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, Curtea s-a referit la posibilitatea de a accepta dovezi tardive ca un principiu procedural general; orice excepție de la norma generală ar trebui, așadar, interpretată restrictiv,
- depunerea tardivă a unor dovezi suplimentare privind utilizarea serioasă pare să îndeplinească criteriile prevăzute în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior,
- păstrarea opțiunii de a accepta astfel de dovezi suplimentare pare a fi mai aproape de spiritul Hotărârii OAPI/Kaul, citată anterior, în care Curtea s-a întemeiat pe principiile securității juridice și bunei administrări și
- în condiții cum sunt cele din speță, nu pare să existe niciun motiv imperativ pentru care persoanei care formulează opoziția nu trebuie să i se permită să consolideze sau să clarifice dovezile sale inițiale prin prezentarea unor elemente de probă suplimentare chiar după ce termenul inițial a expirat.

Analiză

Considerații introductive

42. Recursul depinde în totalitate de aspectul dacă divizia de opoziție a OAPI dispune de o putere de apreciere cu privire la luarea în considerare a dovezilor referitoare la utilizarea serioasă primite după expirarea termenului pe care l-a stabilit inițial pentru prezentarea respectivelor dovezi.

43. În susținerea motivului unic de recurs, New Yorker Jeans invocă trei argumente. Acestea corespund parțial celor prezentate în susținerea primului motiv al acțiunii în fața Tribunalului. Principalul său argument se referă la prezentarea de dovezi privind utilizarea serioasă în procedura de opoziție. În subsidiar, recurenta susține că Tribunalul a comis o eroare în calificarea dovezilor suplimentare. Pentru ipoteza în care Curtea nu ar fi de acord, New Yorker Jeans prezintă un argument suplimentar referitor la poziția Tribunalului față de utilizarea de către OAPI a puterii de apreciere de care dispune cu privire la luarea în considerare a acestor dovezi. Vom aborda în mod separat fiecare argument.

44. New Yorker Jeans invocă încălcări ale Regulamentului nr. 207/2009 și ale regulamentului de punere în aplicare. Acesta din urmă cuprinde norme necesare pentru punerea în aplicare a celui dintâi²². În consecință, nu poate fi interpretat într-un mod contrar Regulamentului nr. 207/2009.

Puterea de apreciere cu privire la luarea în considerare a dovezilor prezentate în procedura de opoziție după expirarea termenului stabilit de OAPI

45. Prezentul recurs privește aspectul dacă OAPI, mai exact divizia sa de opoziție, dispune de o putere de apreciere cu privire la luarea în considerare a dovezilor prezentate de o persoană care formulează o opoziție după expirarea termenului stabilit în acest scop, ca răspuns la o invitație de a prezenta, într-un nou termen, observații referitoare la o afirmație potrivit căreia dovezile depuse inițial sunt inadecvate²³. În termeni ușor diferiți: o invitație de a *răspunde* la observațiile unui solicitant cu privire la o opoziție în temeiul normei 20 alineatul (4) (precum cea cuprinsă în scrisoarea adresată de OAPI către Vallis la 14 noiembrie 2006) permite persoanei care formulează opoziția să prezinte *dovezi* suplimentare pentru a completa dovezile pe care le-a prezentat deja, pe care OAPI poate să le ia apoi în considerare atunci când se pronunță asupra opoziției? Această problemă se pune în contextul unei opoziții – care este o procedura prealabilă înregistrării, în cursul căreia un titular al unei mărci comunitare are dreptul, în temeiul motivelor enumerate la articolul 8 din Regulamentul nr. 207/2009, să se opună înregistrării unei mărci comunitare noi, în urma publicării cererii. Prin această procedură, sunt soluționate conflictele între mărci și înregistrarea mărcii este amânată și eventual respinsă²⁴. Obiectivul său este de a garanta (în amonte) că o marcă nu este înregistrată dacă nu trebuie; acest lucru este mai eficient decât a rezolva problema ulterior înregistrării (în aval) prin procedura de declarare a nulității sau prin acțiuni în contrafacere. Aceasta evită de asemenea inducerea în eroare a consumatorilor între timp.

46. În opinia noastră, Regulamentul nr. 207/2009 permite diviziei de opoziție să ia în considerare astfel de dovezii suplimentare.

47. Poziția noastră se întemeiază pe principiile enunțate în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior.

48. Primul principiu este cel al paralelismului între competența camerei de recurs și cea a departamentului OAPI care a emis decizia contestată. În Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, Curtea a statuat că rezultă din interpretarea coroborată a articolului 63 alineatul (2) și a articolului 78 din Regulamentul nr. 207/2009 că camera de recurs care este investită cu un control nou și integral cu privire la temeinicia opoziției „invită părțile, de câte ori este necesar, să își prezinte observațiile asupra notificărilor pe care li le adresează și că, de asemenea, poate să dispună măsuri de instrumentare, printre care figurează prezentarea elementelor de fapt sau de probă”²⁵. În principiu, camera de recurs poate exercita, așadar, o putere care intră în competența diviziei de opoziție, căreia îi revine sarcina adoptării deciziei contestate²⁶. Fără să o afirme în mod explicit, Curtea a aprobat astfel conceptul de continuitate funcțională în cadrul OAPI între departamentele de primă instanță și camera de recurs.

49. Al doilea principiu statuează că OAPI dispune de o putere de apreciere cu privire la luarea în considerare a faptelor și dovezilor prezentate după expirarea termenului stabilit, cu excepția cazului în care o dispoziție exclude (în mod explicit sau implicit) respectiva putere de apreciere. Curtea a constatat în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, că, „de regulă și cu excepția dispozițiilor contrare, prezentarea faptelor și a probelor de către părți rămâne posibilă după expirarea termenelor prevăzute

22 — A se vedea al cincilea considerent al regulamentului de punere în aplicare, articolul 162 din Regulamentul nr. 207/2009 și considerentul (19) al acestuia din urmă.

23 — A se vedea punctele 23 și 24 de mai sus.

24 — A se vedea de asemenea punctul 49 de mai jos.

25 — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctele 57 și 58.

26 — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 56. A se vedea de asemenea articolul 64 din Regulamentul nr. 207/2009.

pentru o astfel de prezentare, în aplicarea dispozițiilor Regulamentului nr. 40/94”²⁷. Constatarea citată a fost făcută în contextul unei proceduri de opoziție, dar s-a întemeiat pe modul de redactare a ceea ce este în prezent articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 – care face parte din dispozițiile procedurale aplicabile în general –, precum și pe motive de securitate juridică și de bună administrare²⁸. Această interpretare a articolului 76 alineatul (2) era, „cel puțin în ce privește procedura de opoziție, de natură a contribui să se evite ca mărcile a căror utilizare ar putea fi contestată ulterior cu succes pe calea procedurii în anulare sau cu ocazia unei proceduri în contrafacere să facă obiectul unei înregistrări”²⁹.

50. În consecință, punctul de pornire trebuie să fie acela că, în mod normal, OAPI dispune de o putere de apreciere cu privire la luarea în considerare a dovezilor prezentate după expirarea termenului pe care l-a stabilit.

51. Norma 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare este o excepție aparentă de la norma generală în măsura în care a doua teză a sa prevede că, „[î]n cazul în care persoana care a formulat opoziția nu furnizează dovada înainte de expirarea termenului, Oficiul *respinge* opoziția”³⁰. Această teză pare de asemenea să confirme articolul 42 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009.

52. În ce condiții această excepție exclude puterea de apreciere a OAPI cu privire la luarea în considerare a unei a doua serii de dovezi prezentate ca răspuns la argumentul solicitantului unei mărci potrivit căruia prima serie de dovezi este insuficientă pentru a demonstra utilizarea serioasă a mărcii?

53. Norma 22 pune în aplicare articolul 42 din Regulamentul nr. 207/2009. Ambele dispoziții prevăd în special procedura care trebuie respectată atunci când solicitantul cere ca persoana care a formulat opoziția să facă dovada utilizării serioase a mărcii sale. Trimiterea la „Oficiu” din cuprinsul normei 22 alineatul (2) privește, așadar, divizia de opoziție³¹.

54. Procedura prevăzută la articolul 42 din Regulamentul nr. 207/2009 este următoarea: după ce divizia de opoziție a constatat că opoziția este admisibilă, începe procedura *inter partes* și, în acest context, la cererea solicitantului, persoana care a formulat opoziția trebuie să facă dovada utilizării serioase a mărcii anterioare comunitare (sau naționale)³², marcă invocată în susținerea opoziției, sau să demonstreze că există motive întemeiate pentru neutilizare³³. Articolul 42 alineatul (2) a doua teză prevede că, „[î]n absența unei astfel de dovezi”, OAPI *respinge* opoziția.

55. Articolul 42 alineatul (2) trebuie interpretat în coroborare cu normele 20 și 22 din regulamentul de punere în aplicare. Prima normă se aplică examinării opoziției, în timp ce a doua privește în special dovada utilizării în cursul unei astfel de proceduri. Ambele norme conferă o imagine suplimentară a organizării unei proceduri de opoziție în cazul în care s-a solicitat o asemenea dovadă. În

27 — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 42.

28 — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctele 42, 43, 47 și 48.

29 — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 48.

30 — Sublinierea noastră.

31 — Potrivit articolului 132 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, „[o] divizie de opoziție are competența de a lua orice decizie privind opoziția la o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare”.

32 — Dacă opoziția se întemeiază pe o marcă națională anterioară, articolul 42 alineatul (3) din Regulamentul nr. 207/2009 prevede că dovada privind „utilizarea [...] în cadrul Comunității” de la articolul 42 alineatul (2) din același regulament se înlocuiește cu „utilizarea [...] în statul membru în care marca națională anterioară este protejată”.

33 — Articolul 42 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009.

conformitate cu aceste norme, OAPI trebuie să comunice opoziția solicitantului și să îl invite să depună observații într-un termen stabilit de OAPI³⁴. Acesta este deopotrivă termenul în care solicitantul poate cere dovada utilizării³⁵, însă nu este necesar să formuleze respectiva cerere împreună cu observațiile referitoare la opoziție³⁶.

56. Ca urmare a unei astfel de cereri, OAPI invită persoana care a formulat opoziția să furnizeze dovada într-un termen pe care îl stabilește³⁷. Norma 22 alineatul (3) precizează că persoana care a formulat opoziția trebuie să prezinte „[i]ndicațiile și dovezile prin care se furnizează dovada utilizării”. Astfel, persoana care a formulat opoziția trebuie să prezinte indicații cu privire la locul, durata, importanța și natura utilizării mărcii, precum și dovezi care să susțină respectivele indicații³⁸. Aceste dovezi se limitează în principiu la prezentarea unor documente justificative și a unor articole precum cele enumerate în norma 22 alineatul (4)³⁹.

57. Dacă nicio „[astfel de] dovadă” nu este prezentată în termenul stabilit, norma 22 alineatul (2) prevede că OAPI *respinge* opoziția. Astfel cum am afirmat deja⁴⁰, norma menționată confirmă, așadar, articolul 42 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009.

58. Cu toate acestea, fie că sunt prezentate dovezi în termenul stabilit, fie că nu sunt prezentate, este evident că procedura de opoziție poate continua după expirarea respectivului termen.

59. Astfel, articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009 stabilește că OAPI, în examinarea procedurii de opoziție, invită părțile, ori de câte ori este necesar, să prezinte, într-un termen pe care acesta îl acordă, observațiile asupra comunicărilor celorlalte părți sau ale Oficiului. Această situație este confirmată de norma 20 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare, care prevede că OAPI, în cazul în care consideră necesar, invită persoana care a formulat opoziția să „răspundă” observațiilor solicitantului.

60. În cazul în care persoana care a formulat opoziția a prezentat documente pentru a demonstra utilizarea serioasă, principiile procesului echitabil și al dreptului la apărare par să impună OAPI obligația de a invita solicitantul să prezinte observații cu privire la aceste dovezi⁴¹. În caz contrar, OAPI ar putea să ia o poziție în temeiul unor dovezi cu privire la care solicitantul nu a avut posibilitatea de a prezenta observații. Acest fapt ar fi contrar articolului 75 a doua teză din Regulamentul nr. 207/2009. Norma 20 alineatele (2) și (4) confirmă deopotrivă că fiecare parte trebuie, la rândul său, să beneficieze de un drept de a răspunde.

61. În opinia noastră, articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009 impune de asemenea OAPI, cu respectarea dreptului la apărare, să acorde un drept echivalent de a răspunde persoanei care a formulat opoziția în cazul în care solicitantul mărcii a reacționat față de dovezile prezentate, dacă este „necesar”, în circumstanțele cauzei.

62. În acest context, este evident că norma 22 alineatul (2) a doua teză din regulamentul de punere în aplicare se aplică în privința unei anumite etape din această procedură, și anume în privința expirării termenului pentru prezentarea dovezilor referitoare la utilizare, la invitația (inițială) adresată de Oficiu în acest scop, după primul răspuns al solicitantului la opoziție. Dacă persoana care a formulat opoziția *nu* furnizează dovezi în acest scop, divizia de opoziție *respinge* opoziția. Aceasta nu dispune de puterea

34 — Norma 20 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare.

35 — Norma 22 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare.

36 — Norma 22 alineatul (5) din regulamentul de punere în aplicare.

37 — Norma 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare.

38 — Norma 22 alineatul (3) din regulamentul de punere în aplicare.

39 — Norma 22 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare.

40 — A se vedea punctul 51 de mai sus.

41 — Articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009.

de apreciere cu privire la luarea în considerare a dovezilor care ar putea fi prezentate ulterior (indiferent de împrejurări). Astfel, în cazul în care persoana care a formulat opoziția nu răspunde în termen la cererea (inițială) de a dovedi utilizarea serioasă a mărcii anterioare, acesta trebuie să suporte consecințele aferente.

63. Spre deosebire de New Yorker Jeans, nu considerăm că norma 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare, astfel interpretată, este într-adevăr o excepție fie de la articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, fie de la norma 20 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare⁴². Aceste două ultime dispoziții impun OAPI să invite părțile să prezinte observații, astfel încât acestea să își poată exercita dreptul de a răspunde. Invers, norma 22 alineatul (2) se referă la consecințele pe care OAPI trebuie să le asocieze nefurnizării, în termen, a unor dovezi privind utilizarea serioasă.

64. În opinia noastră, norma 22 alineatul (2) nu poate fi interpretată mai extensiv.

65. Dacă persoana care a formulat opoziția, cu bună-credință, a prezentat dovezi credibile privind utilizarea serioasă a mărcii sale, nu se mai poate considera că respectiva parte „nu furnizează dovada”. Prin urmare, excepția de la regula generală prevăzută la articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 nu se mai aplică. În cazul în care solicitantul, atunci când este invitat să își prezinte observațiile cu privire la dovezile depuse [norma 22 alineatul (2)], răspunde că acestea sunt insuficiente pentru a dovedi utilizarea serioasă și respectivul răspuns este comunicat persoanei care a formulat opoziția, reacția cea mai logică a acesteia este de a încerca să prezinte dovezi suplimentare. În caz contrar, schimbul de observații riscă să degenereze într-o simplă confruntare de replici de genul: „Dovezile mele inițiale erau suficiente”, „Nu, nu erau!”, „Ba da, erau!”.

66. Dacă norma 22 alineatul (2) ar fi interpretată mai extensiv, se pare că nu ar exista niciun motiv logic pentru care nu s-ar aplica și altor termene ulterioare care pot fi stabilite de divizia de opoziție, în conformitate cu regulamentul. Aceasta ar însemna ca OAPI să nu poată invita părțile, în conformitate cu articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, să prezinte dovezi împreună cu observațiile lor și ca persoanele care formulează o opoziție să nu poată prezenta dovezi suplimentare, ca parte a răspunsului lor la o invitație, în conformitate cu norma 20 alineatul (4). În cazul în care ar fi organizată o procedură orală, divizia de opoziție ar fi astfel împiedicată să audieze sau să solicite dovezi suplimentare. Prin urmare, nu ar avea toate atribuțiile prevăzute la articolul 57 din regulamentul de punere în aplicare⁴³.

67. Nu ar fi conform nici cu principiul eficienței procedurale, nici cu noțiunea de paralelism consacrate de Curte în Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior⁴⁴, să se permită camerei de recurs să ia în considerare anumite tipuri de dovezi prezentate după expirarea termenului stabilit dacă divizia de opoziție ar fi împiedicată să procedeze astfel. Aceasta ar însemna că, dacă dovezile prezentate de persoana care a formulat opoziția ca răspuns la afirmațiile solicitantului privind insuficiența ar fi excluse de divizia de opoziție, respectiva persoană ar fi obligată să formuleze o cale de atac împotriva respingerii opoziției pentru neprezentarea de dovezi suficiente privind utilizarea serioasă. Sesizată cu calea de atac, camera de recurs ar dispune de o putere de apreciere privind luarea în considerare a aceleiași dovezi. [În căile de atac împotriva deciziilor diviziei de opoziție, camera de recurs dispune de o astfel de putere de apreciere cu privire la faptele și probele suplimentare⁴⁵. Norma 22 alineatul (2) din regulamentul de

42 — Nu suntem de acord cu New Yorker Jeans nici referitor la faptul că norma 22 alineatul (2) instituie o excepție de la articolul 74 a doua teză din Regulamentul nr. 207/2009. În această privință, putem fi foarte concisi: respectiva dispoziție nu conține o a doua teză și privește motivele de declarare a nulității mărcilor comunitare colective. Așadar, acesta nu este pertinent în speță. Dacă New Yorker Jeans a intenționat să facă trimitere la articolul 75 a doua teză din Regulamentul nr. 207/2009, a prezentat argumente insuficiente în susținerea poziției sale.

43 — Norma 57 din regulamentul de punere în aplicare prevede normele privind luarea în considerare de către OAPI a dovezilor în cursul procedurii orale.

44 — A se vedea mai sus, punctele 48 și 49.

45 — A se vedea al treilea paragraf al normei 50 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare. A se vedea de asemenea punctele 62-66 din Concluziile noastre prezentate tot astăzi în cauzele C-120/12 P, C-121/12 P și C-122/12 P.

punere în aplicare nu poate, în mod evident, să fie interpretată ca excluzând această putere de apreciere.] În cazul în care persoana care a formulat opoziția nu ar prezenta o cale de atac, aceasta ar trebui să aștepte până când marca ar fi înregistrată și apoi să inițieze o procedură de declarare a nulității. În opinia noastră, o astfel de interpretare este relativ lipsită de sens.

68. Interpretarea normei 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare pe care o propunem nu împiedică OAPI să respingă o opoziție pentru lipsa dovezii utilizării serioase în cazul în care persoana care a formulat opoziția prezintă dovezi vădit deficitare sau irelevante sau care se referă la fapte irelevante. În astfel de împrejurări, divizia de opoziție are dreptul să nu ia în considerare nicio altă dovadă suplimentară. Pe de altă parte, în cazul în care (de exemplu) solicitantul se plânge de faptul că dovezile sunt în mod vădit deficitare sau în mod clar irelevante atunci când, în mod evident, nu este cazul, este posibil să nu fie necesar ca Oficiul să invite persoana care a formulat opoziția să răspundă în conformitate cu norma 20 alineatul (4). Simpla prezentare a observațiilor solicitantului reprezintă, așadar, un aspect procedural. Ca atare, acest fapt nu are nicio legătură cu evaluarea opoziției, inclusiv cu problema preliminară a dovezii utilizării.

69. În cazul în care, precum în speță, solicitantul susține că dovezile sunt insuficiente (fără să invoce aparent că sunt irelevante), OAPI va putea în mod întemeiat să invite persoana care a formulat opoziția să răspundă în conformitate cu articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009 și cu norma 20 alineatul (4) din regulamentul de punere în aplicare. Într-adevăr, în cazul în care divizia de opoziție trebuie să își motiveze decizia în conformitate cu articolul 75 din Regulamentul nr. 207/2009, aceasta trebuie să examineze argumentul solicitantului privind pretinsa insuficiență a dovezilor și să evalueze aceste dovezi. În cele mai multe cazuri, acest fapt impune OAPI să asculte persoana care a formulat opoziția înainte de a adopta respectiva decizie.

70. În respectiva etapă, OAPI dispune de puterea de a aprecia dacă să ia sau să nu ia în considerare dovezile, de exemplu, în susținerea argumentelor prin care se contestă afirmația că dovezile depuse inițial au fost insuficiente sau care completează dovezile existente și susțin fapte deja prezentate în observațiile inițiale ale persoanei care a formulat opoziția.

71. În acest context, concluzionăm că Tribunalul a admis în mod întemeiat posibilitatea diviziei de opoziție de a lua în considerare dovezi suplimentare privind utilizarea serioasă prezentate după expirarea termenului pe care l-a stabilit.

Exercitarea puterii de apreciere privind luarea în considerare a unei a doua serii de dovezi prezentate după expirarea termenului stabilit de OAPI în cadrul procedurii de opoziție

72. Puterea de a aprecia dacă să ia sau să nu ia în considerare o a doua serie de dovezi prezentate după expirarea termenului stabilit de OAPI în cadrul procedurii de opoziție poate fi extinsă, însă exercitarea acesteia nu este nici nelimitată, nici scutită de controlul jurisdicțional. Care este poziția în privința dovezilor transmise tardiv, în ipoteza în care ar fi putut fi transmise anterior, însă nu au fost?

73. În Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, Curtea a explicat cum este încadrată exercitarea acestei puteri de apreciere: „o astfel de luare în considerare de către Oficiu se poate justifica în special în cazul în care acesta consideră că, pe de o parte, elementele prezentate tardiv pot avea, la prima vedere, o reală relevanță în ceea ce privește soluționarea opoziției cu care este sesizat și, pe de altă parte, că stadiul procedurii în care are loc această prezentare tardivă și circumstanțele care o încadrează nu se opun acestei luări în considerare”⁴⁶. Oricum este exercitată această putere de apreciere, OAPI trebuie să își motiveze decizia de a lua sau de a nu lua în considerare aceste fapte sau dovezi⁴⁷.

⁴⁶ — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 44.

⁴⁷ — Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 43.

74. Prin urmare, New Yorker Jeans susține în mod eronat că o interpretare restrictivă a normei 22 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare va însemna că simpla prezentare a observațiilor solicitantului mărcii cu privire la insuficiența dovezilor prezentate inițial va justifica întotdeauna luarea în considerare de către divizia de opoziție a dovezilor prezentate după expirarea termenului stabilit inițial.

75. În cazul în care divizia de opoziție decide să își exercite puterea de apreciere în sensul luării în considerare a faptelor și a dovezilor prezentate după expirarea termenului stabilit inițial, aceasta trebuie să precizeze în decizia sa (i) dacă elementele de probă sunt *prima facie* relevante pentru decizia OAPI asupra opoziției, (ii) etapa procedurii în care au fost prezentate dovezile, (iii) împrejurările în care acestea au fost prezentate⁴⁸ și (iv) (în opinia noastră) de ce, având în vedere (i)-(iii), OAPI a considerat adecvat să ia în considerare aceste dovezi.

76. Considerăm că, în prezenta cauză, Tribunalul a statuat în mod întemeiat că OAPI nu a abuzat de puterea sa de apreciere.

77. În interpretarea pe care o dăm punctelor 30-36 din hotărârea atacată, Tribunalul nu a făcut diferență, în analiza sa, între existența unei puteri de apreciere și exercitarea acesteia. La punctul 34, acesta a rezumat orientările conferite de Curte Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior, cu privire la exercitarea acestei puteri de apreciere. Cu toate acestea, faptul că Tribunalul și-a structurat raționamentul în acest mod nu face ca respectivul raționament să fie eronat.

78. Procedura de opoziție are ca scop evitarea conflictelor între mărci înainte de înregistrarea unei noi mărci comunitare. În decizia cu privire la aspectul preliminar dacă persoana care a formulat opoziția a folosit marca pe care se întemeiază, OAPI (în special divizia de opoziție) trebuie să aibă în față toate faptele și dovezile disponibile pentru a-i permite să decidă dacă marca anterioară a făcut obiectul unei utilizări serioase. Considerăm că dovezile suplimentare prezentate pentru a remedia insuficiența dovezilor prezentate deja par a fi foarte relevante pentru rezultatul procedurii și pentru a permite OAPI să efectueze o examinare completă a opoziției. În ceea ce privește relevanța, Tribunalul a admis că divizia de opoziție poate să țină seama de „dovezi suplimentare, care doar se adaugă altor elemente de probă prezentate în termenului stabilit, cât timp dovezile inițiale nu sunt lipsite de relevanță, însă au fost contestate ca fiind insuficiente de cealaltă parte”⁴⁹. În prezenta cauză, a doua serie de dovezi nu este constituită din „primele și singurele dovezi privind utilizarea, ci [...] este vorba despre dovezi suplimentare față de elemente de probă relevante, prezentate în termenul stabilit”⁵⁰.

79. În plus, faptul că divizia de opoziție poate lua în considerare astfel de dovezi într-un stadiu incipient al procedurii de opoziție și faptul că dovezile sunt prezentate pentru respingerea observațiilor solicitantului justifică admiterea posibilității OAPI de a se întemeia pe respectivele dovezi. În această privință, Tribunalul a luat în considerare deopotrivă eficacitatea globală a procedurilor de opoziție în fața OAPI în modul avut în vedere de Curte la punctul 44 din Hotărârea OAPI/Kaul, citată anterior. Astfel, Tribunalul s-a întemeiat pe faptul de necontestat potrivit căruia, ca urmare a observațiilor solicitantului cu privire la caracterul insuficient al dovezilor prezentate, OAPI, prin scrisoarea sa din 14 noiembrie 2006, a dat posibilitatea persoanei care a formulat opoziția să își depună observațiile. Persoana care a formulat opoziția a furnizat și dovezi împreună cu observațiile sale. Atât observațiile, cât și dovezile au fost prezentate în noul termen stabilit.

80. Astfel cum subliniază atât New Yorker Jeans, cât și OAPI, persoana care a formulat opoziția nu poate folosi acest al doilea schimb de observații pentru a prezenta dovezi pe care nu le-a depus atunci când i s-a cerut inițial să dovedească utilizarea serioasă. Dacă ar fi avut nevoie de mai mult timp pentru a găsi, pentru a colecta sau pentru a pregăti în orice alt mod respectivele dovezi, ar fi putut solicita o

48 — A se vedea Hotărârea OAPI/Kaul, citată la nota de subsol 3, punctul 44.

49 — Punctul 31 din hotărârea atacată.

50 — Punctul 33 din hotărârea atacată.

prelungire a termenului inițial stabilit de OAPI înainte de expirarea acestuia⁵¹. Dacă nu a reușit să facă acest lucru în timp util, respectiva persoană nu poate remedia ulterior nerespectarea termenului stabilit prin prezentarea dovezilor mai târziu. Cu toate acestea, Tribunalul a tratat această problemă constatând în mod expres, la punctul 31 din hotărârea atacată, faptul că „intervenienta nu a abuzat de termenele stabilite, recurgând în mod deliberat la procedee dilatorii sau demonstrând o neglijență vădită”. În continuare, la punctul 33, acesta a considerat, că „[l]uarea în considerare a acestor dovezi a permis diviziei de opoziție și ulterior camerei de recurs să decidă cu privire la utilizarea serioasă a mărcii anterioare pe baza tuturor elementelor de fapt și a dovezilor relevante”, ceea ce corespunde cu modul în care Curtea descrie aprecierea utilizării serioase⁵².

81. În temeiul acestor considerații, opinăm, așadar, că Tribunalul nu a săvârșit o eroare prin menținerea deciziei camerei de recurs potrivit căreia divizia de opoziție a luat în considerare în mod corect dovezile prezentate împreună cu scrisoarea din 15 ianuarie 2007 (a doua serie de dovezi).

Cheltuieli de judecată

82. În temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În prezenta cauză, OAPI a solicitat plata cheltuielilor de judecată.

Concluzie

83. Pentru aceste motive, considerăm că Tribunalul nu a săvârșit o eroare și, în consecință, propunem Curții să statueze după cum urmează:

- respinge recursul în totalitate și
- obligă New Yorker Jeans la plata cheltuielilor de judecată efectuate de OAPI.

51 — Norma 71 alineatul (1) a doua teză din regulamentul de punere în aplicare prevede că, „[a]tunci când circumstanțele o justifică, Oficiul poate proroga termenul la solicitarea părții interesate, depusă înainte de împlinirea respectivului termen”.

52 — A se vedea Hotărârea din 11 martie 2003, Ansul (C-40/01, Rec., p. I-2439, punctul 38).